

Per Evenäs
Kvalitetsstrateg
per.evenas@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Initiativärende (SD), Införande av gratis halkskydd till alla som är 65 år och äldre

Sammanfattning

Sverigedemokraterna (SD) yrkade i ett initiativärende i oktober 2021 att Trelleborgs kommun bör erbjuda gratis halkskydd mot snö och is till invånare som är 65 år och äldre. Kommunledningsförvaltningen har undersökt förutsättningarna för ett införande, tagit del av rapporter samt tittat på hur andra kommuner har hanterat frågan.

Fallolyckor är den vanligaste orsaken till skador och dödsfall i Sverige. Majoriteten av de drabbade är äldre, olyckorna sker oftast inomhus och särskilt i hemmet. Att införskaffa skydd mot olyckor ligger på den enskilde individens ansvar och enligt kommunallagen – likställighetsprincipen – ska en kommun behandla sina invånare lika om inte särskilda skäl föreligger. Ett införande av gratis halkskydd för äldre skulle därmed behöva motiveras och godkännas. Likaså ska en ansvarig nämnd utses för hanteringen och en budget för halkskydd anslås.

Enligt den forskning som är gjord på området är det svårt att säkerställa huruvida halkskydd minimerar antalet halkolyckor på grund av is och snö, även om det är ett bra hjälpmedel mot halka. Rent klimat- och vädermässigt drabbas Trelleborgs kommun, liksom majoriteten av kommunerna i Skåne, i låg grad av halka och snöröjning i jämförelse med övriga i kommuner i Sverige.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2023-11-17
Protokollsutdrag kommunstyrelsen, 2022-02-09, § 23
Protokollsutdrag kommunstyrelsen, 2021-11-10, § 256
Initiativärende (SD), Införa gratis halkskydd till alla som är 65 år eller äldre, 2021-10-04

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta

att avslå yrkandet om gratis halkskydd för pensionärer.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Ärendet

Sverigedemokraterna (SD) yrkade i initiativärende, daterat den 4 oktober 2021, att kommunen ska erbjuda kostnadsfria halkskydd – som skyddar mot halka på grund av is och snö under vintermånaderna – till kommuninvånare som är 65 år och äldre. Kommunstyrelsen beslutade den 10 november 2021, § 256, bifalla ärendet samt att ärendet ska beredas.

Ärendet behandlades åter av kommunstyrelsen den 9 februari 2022, § 23.

Kommunledningsförvaltningen föreslog då att socialnämnden skulle få uppdrag att planera och budgetera för insatsen inför 2023. Kommunstyrelsen beslutade dock återremittera ärendet med motiveringen att närmare utreda intentionerna i ärendet och förtydliga formerna för genomförande av uppdraget.

Kommunledningsförvaltningen har undersökt förutsättningarna för ett införande av gratis halkskydd genom en omvärldsspaning av hur andra kommuner har hanterat frågan och internt inom Trelleborgs kommun resonerat kring hur ett sådan tjänst skulle kunna hanteras.

Fallolyckor är den vanligaste orsaken till skador och dödsfall i Sverige. Majoriteten av de drabbade är äldre, olyckorna sker oftast inomhus och särskilt i hemmet. Att införskaffa skydd mot olyckor ligger på den enskilde individens ansvar och enligt kommunallagen – likställighetsprincipen – ska en kommun behandla sina invånare lika om inte särskilda skäl föreligger. Ett införande av gratis halkskydd för äldre skulle därmed behöva motiveras och godkännas.

Enligt den ringa forskning som är gjord på området, endast en studie av Göteborgs stad, är det svårt att säkerställa huruvida halkskydd minimerar antalet halkolyckor på grund av is och snö, även om det är ett bra hjälpmedel för att undvika fallskador. När Göteborg införde gratis halkskydd kunde man se en minskning det första året men att effekten avtog efter hand. Efter ett par år med kostnadsfria broddar konstaterades att ca hälften i målgruppen utnyttjande erbjudandet.

En ansvarig nämnd ska utses för planering och hantering av servicen. En budget för halkskydd skulle behöva anslås i ett läge av stora besparingskrav i de kommunala nämnderna i Trelleborgs kommun. Socialnämnden skulle troligtvis vara den nämnd som skulle få ansvaret för ett eventuellt införande.

Medeltemperaturen har aldrig understigit noll grader i snitt totalt per månad i Trelleborg de senaste tio åren. Det förekommer emellertid vinterdagar med minusgrader under dagtid. Rent klimat- och vädermässigt drabbas Trelleborgs kommun, liksom majoriteten av kommunerna i Skåne, i låg grad av halka och snöröjning i jämförelse med övriga i kommuner i Sverige. I södra Sverige är det främst kommuner på det småländska höglandet som erbjuder utdelning av kostnadsfria broddar.